

Lampka

Wymiary: wys. 2,7 cm, dł. 9,2 cm, drut o długościach ramion 17,6 i 6,4 cm. Materiał: blacha żelazna. Datowanie: XVIII w. Lampka do zawieszania, wykonana z blachy żelaznej, łączonej przy pomocy lutów. Pojemnik na płyn do palenia (olej), o kształcie zbliżonym do trójkątnego, z zaokrąglonymi narożnikami miał wysokość 2,7 cm, długość 9,2 cm. Na jego górnej powierzchni widoczny otwór do osadzenia knota oraz wypukła mała pokrywka (średnica 2,2 cm) zakrywająca otwór do wlewania paliwa. Na ścianie tylnej jest przylutowany łukowato wygięty kabłąk, do którego doczepiony jest drut służący do zawieszania kaganka. Drut wygięty w kształcie litery „L” o długościach ramion 17,6 i 6,4 cm. Kaganek odkryty w trakcie badań archeologicznych prowadzonych na Starym Mieście w Elblągu. Kontekst odkrycia pozwala go datować na XVIII wiek. Prosty typ lampek używano już ok. 40 tys. lat p.n.e. w paleolitycznych jaskiniach. Spalano w nich wówczas tłuszcze zwierzęce. W Polsce najstarsze tego typu znaleziska pochodzą z V tys. p.n.e., wytwarzali je przedstawiciele kultury lendzielskiej. Znany

obecnie kształt, kaganek otrzymał w VI w p.n.e. To wraz z Aleksandrem Macedońskim gliniane lampki rozprzestrzeniały się na tereny basenu Morza Śródziemnego. W średniowieczu lampki oliwne powoli odchodziły w zapomnienie, o wiele powszechniejsze stały się świece. Jednak i kaganki były wciąż w użyciu. Na przestrzeni wieków stały się symbolem mądrości, oświecenia i edukacji. Kaganek był częstym motywem w literaturze, został wspomniany już w „Odysei” Homera i w „Żabach” Arystofanesa, ale pojawia się u Słowackiego, Sienkiewicza, Żeromskiego, Reymonta, Konopnickej czy Schopenhauera. Prawa do wizerunku cyfrowego: CC BY 1.0

<https://creativecommons.org/licenses/by/1.0/deed.pl>